

Zadeva C-161/23

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

16. marec 2023

Predložitveno sodišče:

Satversmes tiesa (ustavno sodišče, Latvija)

Datum predložitvene odločbe:

14. marec 2023

Pritožniki pred Satversmes tiesa:

VL

ZS

LIREVA INVESTMENTS LIMITED

VI

FORTRESS FINANCE Inc.

Nasprotna stranka v pritožbenem postopku:

Latvijas Republikas Saeima (parlament Republike Latvije)

Predmet postopka v glavni stvari

Presoja skladnosti členov 124(6), 125(3) in 126(3¹) Kriminālprocesa likums (zakon o kazenskem postopku) s členom 92, prvi in drugi stavek, Latvijas Republikas Satversme (ustava Republike Latvije).

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Predložitveno sodišče želi na podlagi člena 267 PDEU izvedeti: (i) ali nacionalna ureditev iz postopka v glavni stvari, v skladu s katero nacionalno sodišče odloča o odvzemu premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v ločenem

postopku v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem, spada na področje uporabe Direktive 2014/42/EU in Okvirnega sklepa 2005/212/PNZ; (ii) ali je mogoče šteti, da je ureditev iz spornih določb o dokazovanju, da je bilo premoženje pridobljeno s kaznivim dejanjem, v skladu s pravico do poštenega sojenja iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in navedene direktive; (iii) ali se lahko, če je treba te sporne določbe šteti za nezdržljive s pravom Unije, njeni pravni učinki ohranijo za obdobje veljavnosti te zakonodaje.

Vprašanja za predhodno odločanje

1.1. Ali nacionalna zakonodaja, v skladu s katero nacionalno sodišče o odvzemu premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, odloča v ločenem postopku v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem, ki se od glavnega kazenskega postopka loči, preden se ugotovi, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, in je oseba spoznana za krivo, ter ki odvzem določa tudi na podlagi gradiva, izločenega iz spisa kazenske zadeve, spada na področje uporabe Direktive 2014/42, zlasti njenega člena 4, in Okvirnega sklepa 2005/212, zlasti njegovega člena 2?

1.2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je mogoče šteti, da je nacionalna zakonodaja o dokazovanju, da je bilo premoženje pridobljeno s kaznivim dejanjem, v postopku v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem, kot je določeno v spornih določbah, v skladu s pravico do poštenega sojenja iz členov 47 in 48 Listine ter člena 8(1) Direktive 2014/42?

1.3. Ali je treba načelo primarnosti prava Unije razlagati tako, da nasprotuje temu, da bi ustavno sodišče države članice, ki odloča o ustavni pritožbi zoper nacionalno zakonodajo, ki je bila razglašena za nezdržljivo s pravom Unije, odločilo, da se uporabi načelo pravne varnosti in da se pravni učinki navedene zakonodaje ohranijo glede obdobja, v katerem je ta zakonodaja veljala?

Navedene določbe prava Unije

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina): člena 47, prvi odstavek in drugi odstavek, prvi stavek, ter 48(1).

Okvirni sklep Sveta 2005/212/PNZ z dne 24. februarja 2005 o zaplembi premoženjske koristi, pripomočkov in premoženja, ki so povezani s kaznivimi dejanji (v nadaljevanju: Okvirni sklep 2005/212): uvodna izjava 10 ter členi 1, 2 in 4.

Direktiva 2014/42/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o začasnem zavarovanju in odvzemu predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v Evropski uniji (v nadaljevanju: Direktiva 2014/42): uvodne izjave 9, 15, 22 in 38 ter členi 1(1), 2, točka 4, 4, 5 in 8(1).

Sodna praksa Sodišča

Sodba Sodišča z dne 19. marca 2020, „Agro In 2001“, C-234/18, EU:C:2020:221, točki 56 in 57.

Sodba Sodišča z dne 28. oktobra 2021, Komisija za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo, C-319/19, EU:C:2021:883, točke 36, 37 in 41.

Sodba Sodišča z dne 21. oktobra 2021, Okrazhna prokuratura – Varna, C-845/19 in C-863/19, EU:C:2021:864, točka 75.

Sodba Sodišča z dne 22. junija 2021, Latvijas Republikas Saeima (Kazenske točke), C-439/19, EU:C:2021:504, točki 132 in 133.

Sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice

Veliki senat, 28. junij 2018, G.I.E.M. S.r.l. in drugi proti Italiji, pritožba št. 1828/06, točke 211, od 223 do 225 in 233.

Sodba z dne 12. maja 2015, Gogitidze in drugi proti Gruziji, pritožba št. 36862/05, točki 102 in 103.

Sodba z dne 25. maja 1986, Feldbrugge proti Nizozemski, pritožba št. 8562/79, točka 44.

Sodba z dne 27. oktobra 1993, Dombo Beheer B.V. proti Nizozemski, pritožba št. 14448/88, točka 33.

Sodba z dne 15. julija 2010, Šikić proti Hrvaški, pritožba št. 9143/08, točka 52.

Navedene določbe nacionalnega prava

Latvijas Republikas Satversme (ustava Republike Latvije, v nadaljevanju: ustava): člen 92, prvi in drugi stavek, ki določa: „Vsakdo ima pravico braniti svoje pravice in zakonite interese pred nepristranskim sodiščem. Vsakdo se šteje za nedolžnega, dokler ni spoznan za krivega na podlagi zakona“.

Kriminālikums (kazenski zakonik): člen 70.¹⁰, ki opredeljuje poseben odvzem premoženja, in člen 70.¹¹(1), ki opredeljuje nezakonito pridobljeno premoženje.

Kriminālprocesa likums (zakon o kazenskem postopku): člen 124(6), ki opredeljuje predmet dokazovanja, člen 125(3), ki določa zakonsko domnevo glede dejanskega stanja, in člen 126(3¹), v katerem so opredeljeni subjekti in dokazno breme (v nadaljevanju: sporne določbe). Sporne določbe v sedANJI različici veljajo od 24. decembra 2019.

Člen 356 zakona o kazenskem postopku določa postopek za ugotovitev, da je bilo premoženje pridobljeno nezakonito.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 V skladu s členom 124(6) zakona o kazenskem postopku se v kazenskih postopkih in postopkih v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem okoliščine, ki so predmet dokazovanja, da je bilo premoženje pridobljeno s kaznivim dejanjem, štejejo za dokazane, če po izvedbi dokazov obstajajo razlogi za ugotovitev, da je bolj verjetno, da je izvor premoženja nezakonit, kot pa da je zakonit.

V skladu s členom 125(3) zakona o kazenskem postopku se šteje za dokazano, da je bilo premoženje, s katerim so se izvajale dejavnosti pranja denarja, nezakonito pridobljeno, če oseba, vpletena v kazenski postopek, ne predloži verodostojnih pojasnil o zakonitem izvoru zadevnega premoženja in če vsi dokazi osebi, ki vodi postopek, zagotavljajo podlago za domnevo, da je bilo premoženje najverjetneje pridobljeno s kaznivim dejanjem.

Člen 126(3¹) zakona o kazenskem postopku določa, da če oseba, vpletena v kazenski postopek, trdi, da ni mogoče šteti, da je bilo premoženje pridobljeno nezakonito, nosi breme dokazovanja zakonitosti izvora zadevnega premoženja. Če ne predloži verodostojnih informacij o zakonitosti izvora premoženja v predpisanem roku, se zadevni osebi odvzame možnost pridobitve odškodnine za škodo, ki bi ji nastala zaradi omejitev, uvedenih v kazenskem postopku, v zvezi z možnostjo razpolaganja s tem premoženjem.

- 2 V okviru petih ustavnih pritožb, ki so jih pritožniki vložili pri Satversmes tiesa (ustavno sodišče) (v nadaljevanju: predložitveno sodišče), je bilo navedenemu sodišču predloženo vprašanje skladnosti spornih določb s členom 92, prvi in drugi stavek, ustave. Pritožniki v postopku pred Satversmes tiesa (ustavno sodišče) menijo, da sporne določbe niso v skladu s členom 92, prvi in drugi stavek, ustave v povezavi z jamstvi iz člena 8 Direktive 2014/42 in Okvirnim sklepom 2005/212.
- 3 Iz spisa je razvidno, da je bilo v Latviji v skladu s členom 195(3) kazenskega zakonika uvedenih več ločenih kazenskih postopkov zaradi domnevnega pranja denarja v velikem obsegu. Ti postopki so še vedno v fazi preiskave. V vseh teh kazenskih postopkih je oseba, ki je vodila postopek, zasegla finančno premoženje oziroma nepremičnine pritožnikov v postopku pred Satversmes tiesa (ustavno sodišče), uvedla postopke v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem in gradivo v zvezi s tem premoženjem predložila sodišču, ki je odločalo o navedenih zadevah. V vseh navedenih postopkih je bilo s pravnomočno sodno odločbo ugotovljeno, da je bilo premoženje pritožnikov v postopku pred Satversmes tiesa (ustavno sodišče) pridobljeno nezakonito, in je bil odrejen odvzem tega premoženja v korist države.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 4 Pritožniki v postopku pred Satversmes tiesa (ustavno sodišče) trdijo, da sporne določbe ne zagotavljajo načela enakosti orožij strank v postopku in kršijo načelo domneve nedolžnosti. Menijo, da se Direktiva 2014/42 uporablja za postopke v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem in da bi zato v okviru takih postopkov za osebe, katerih premoženje je bilo odvzeto, morala veljati jamstva iz člena 8(1) te direktive, s čimer se osebam, povezanim s premoženjem, zagotovi pravica do učinkovitega sodnega varstva in nepristranskega sodišča. Menijo, da ker se pri postopkih v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem upoštevajo načela za odvzem, v zvezi s katerim ni bila izrečena obsodilna sodba, in ne načela za razširjen odvzem v smislu člena 5 Direktive 2014/42, se v takih postopkih zakonska domneva glede dejanskega stanja ne bi smela uporabiti.
- 5 Pritožniki v postopku pred Satversmes tiesa (ustavno sodišče) menijo, da ko je oseba, ki je vodila postopek, ugotovila, da je mogoče domnevati, da je bilo premoženje pridobljeno s kaznivim dejanjem, se jim je naložilo nesorazmerno breme dokazovanja zakonitosti izvora premoženja, pri čemer se jim ni zagotovilo zadostnih in učinkovitih postopkovnih jamstev za ovrženje te domneve. Zato naj bi bila po njihovem mnenju lahko v postopkih v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem, oseba, ki vodi postopek, v ugodnejšem položaju kot oseba, povezana z navedenim premoženjem.
- 6 Institucija, iz katere izvira izpodbijani akt, to je parlament, meni, da so sporne določbe v skladu tako z načelom enakosti orožij strank v postopku kot z načelom domneve nedolžnosti. Postopki v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem naj bi obravnavali položaje, v katerih je treba odločiti o vprašanju nezakonitega izvora premoženja, čeprav oseba v skladu z zakonsko določenim postopkom še ni bila spoznana za krivo storitve kaznivega dejanja. Mednarodne zaveze Latvije naj bi določale obveznost vzpostavitve pravnega okvira, ki zagotavlja odvzem nezakonito pridobljenega premoženja. To naj bi izhajalo tudi iz Direktive 2014/42.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 7 Glede na to, da so sporne določbe del ureditve, ki ureja postopke v zvezi z odvzemom premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, so za to presojo upoštevni člena 47 in 48 Listine, Direktiva 2014/42 in Okvirni sklep 2005/212.
- 8 Predložitveno sodišče meni, da kazniva dejanja, ki so povezana s postopki v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem, spadajo na stvarno področje uporabe Direktive 2014/42; poleg tega pa je za ta kazniva dejanja zagrožena kazen odvzema prostosti od treh do dvanajstih let, kar ustreza kazni, določeni v členu 2(1) Okvirnega sklepa 2005/212.

- 9 Sodišče je razsodilo, da je Direktiva 2014/42 – tako kot Okvirni sklep 2005/212, na katerega se sklicuje – pravni akt, ki državam članicam nalaga uvedbo skupnih minimalnih pravil o odvzemu predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, da bi se olajšalo vzajemno priznavanje sklepov o odvzemu, ki jih izda sodišče v okviru kazenskega postopka. Direktiva 2014/42 ne ureja odvzema predmetov, ki so bili uporabljeni za kazniva dejanja, in premoženjske koristi, ki izvira iz nezakonitih dejavnosti, ki ga odredi sodišče države članice v okviru postopka, ki se ne nanaša na ugotovitev, ali je bilo storjeno eno ali več kaznivih dejanj, ali ki ne sledi takoj taki ugotovitvi. Tak odvzem namreč ne spada pod minimalna pravila, ki jih ta direktiva določa v skladu s svojim členom 1(1), in njegova ureditev torej spada v pristojnost držav članic, navedeno v uvodni izjavi 22 navedene direktive, da določijo širša pooblastila v nacionalnem pravu. Predložitveno sodišče mora zato presoditi, ali je mogoče Direktivo 2014/42 – tako kot Okvirni sklep 2005/212, na katerega se sklicuje – uporabiti za določbe o postopkih v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem iz zakona o kazenskem postopku.
- 10 Sporne določbe se nanašajo na dokazovanje, da je bilo premoženje pridobljeno s kaznivim dejanjem, v ločenem postopku pred pravnomočno sodbo sodišča v kazenskem postopku. Cilj zakonodajalca, ki je presojo premoženjskih vprašanj izločil v poseben postopek, je zaradi ekonomičnosti postopka zagotoviti pravočasno reševanje premoženjskih vprašanj, ki se pojavijo v kazenskem postopku. V tem postopku se ne ugotavlja krivda osebe, temveč se odloča o nezakonitem izvoru premoženja ali njegovi povezanosti s kaznivim dejanjem. Ta posebni postopek v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem ustreza temu, kar se v latvijski sodni praksi imenuje „postopek *in rem*“, s katerim se premoženjska vprašanja dokončno rešijo. Če je v predkazenski postopek vključen postopek v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem in v okviru tega postopka sodišče ugotovi, da je bilo premoženje pridobljeno nezakonito, sodišče v okviru kazenskega postopka v glavni stvari ne odloča več o razpolaganju s tem premoženjem. Zato se v postopkih v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem ne ugotavlja krivda osebe; ti postopki ne temeljijo na obsodilni sodbi in niso meritorno odvisni od kazenske zadeve, ki je predmet preiskave v zvezi s kaznivim dejanjem, niti od njenega izida.
- 11 Direktivo 2014/42 – tako kot Okvirni sklep 2005/212, na katerega se sklicuje – bi bilo zato mogoče razlagati tako, da se ne uporablja za postopek v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem iz zakona o kazenskem postopku, saj se s sodno odločbo ugotovi, da je bilo premoženje pridobljeno nezakonito, preden je bilo ugotovljeno kaznivo dejanje in preden je bila oseba spoznana za krivo tega kaznivega dejanja.
- 12 Evropsko sodišče za človekove pravice je pri presoji, ali odvzem brez obsodbe za kaznivo dejanje pomeni kazen v smislu člena 7 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija), razsodilo, da je izhodišče za takšno presojo, ali je odvzem izrečen na podlagi sodbe, s katero je oseba spoznana za krivo kaznivega dejanja. Vendar imajo pri tej presoji vloge

tudi drugi dejavniki, kot so narava in namen postopka ter obseg odvzema, pa tudi narava tega postopka, kot je opredeljena v nacionalni zakonodaji, in načini njegove uporabe.

- 13 V skladu z latvijsko zakonodajo se v postopkih v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem gradivo zadeve, na katerem temelji povezava premoženja s kaznivim dejanjem ali nezakonit izvor premoženja, izloči iz spisa v kazenskem postopku. V teh postopkih imajo stranke pravico predložiti dokaze, vendar ugotovitve, ki se nanašajo na povezavo premoženja s kaznivim dejanjem ali nezakonitim izvorom premoženja, temeljijo med drugim na gradivu iz spisa v kazenskem postopku v glavni stvari.
- 14 Člen 4(2) Direktive 2014/42 določa, da se ta direktiva v določenih okoliščinah uporablja tudi v primerih, ko je bil v zvezi s kaznivim dejanjem začet kazenski postopek, vendar v njem ni bila izrečena obsodilna sodba. Sodna praksa Sodišča Evropske unije v zvezi s to določbo ne obstaja.
- 15 Iz navedene določbe v povezavi s členom 2, točka 4, Direktive 2014/42 bi bilo mogoče sklepati, da se ta direktiva v določenih okoliščinah uporablja tudi v okviru postopkov odvzema premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, ki se ne nanašajo na ugotovitev, ali je bilo storjeno eno ali več kaznivih dejanj, oziroma ki ne sledijo takoj tovrstnemu postopku, to je v okviru odvzema premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, v zvezi s katerim ni bila izrečena obsodilna sodba. Poleg tega bi lahko besedilo člena 4(2) Direktive 2014/42/ES med drugim nakazovalo tudi na to, da v njem navedeni razlogi, iz katerih odvzem ni mogoč, niso izčrpani.
- 16 Tako bi lahko v zadevi št. 2022-32-01 razlaga Direktive 2014/42 in Okvirnega sklepa 2005/212 privedla do razhajajočih se ugotovitev glede vprašanja, ali ureditev postopka v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem iz zakona o kazenskem postopku, spada v pristojnost držav članic iz uvodne izjave 22 Direktive 2014/42 in ali se posledično navedena zakonodajna akta za tak postopek ne uporabljata.
- 17 Do zdaj se ta pravna akta nista razlagala v povezavi s postopkom odvzema nezakonito pridobljenega premoženja, ki ga določa nacionalno pravo in ki se ne izvaja v okviru civilnega postopka ter ki se začne na podlagi sklopa dokazov, ki obstajajo v kazenskem postopku, preden se ugotovi storitev kaznivega dejanja in je oseba spoznana za krivo tega kaznivega dejanja. Pravilna razlaga in uporaba Direktive 2014/42 in Okvirnega sklepa 2005/212 ob upoštevanju njunega cilja izboljšati odvzem premoženja v kazenskih zadevah na ravni Evropske unije v obstoječih dejanskih in pravnih okoliščinah v postopku, ki ga obravnava Satversmes tiesa (ustavno sodišče), nista tako očitni, da ne bi dopuščali nobenega razumnega dvoma glede področja uporabe navedenih pravnih aktov.
- 18 Če ureditev postopka v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem iz zakona o kazenskem postopku spada na področje uporabe Direktive 2014/42 in Okvirnega

sklepa 2005/212, na katerega se ta sklicuje, morajo države članice sprejeti ukrepe, potrebne za zagotovitev, da imajo osebe, na katere se nanašajo ukrepi iz te direktive, pravico do učinkovitega sodnega varstva in nepristranskega sodišča, da se zaščitijo njihove pravice. Člen 48 Listine pa vsebuje domnevo nedolžnosti.

- 19 Člen 124(6) zakona o kazenskem postopku uvaja nižji dokazni standard za nezakonito pridobljeno premoženje – „prevlado verjetnosti“ – tako da v okviru postopka v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem osebi, ki vodi postopek, ni treba dokazati nezakonitega izvora premoženja onkraj vsakega razumnega dvoma. Od trenutka, ko oseba, ki vodi postopek, osebo, povezano s premoženjem, obvesti, da se domneva, da je bilo premoženje pridobljeno nezakonito, mora ta oseba, če meni, da ni mogoče šteti, da je bilo to premoženje pridobljeno nezakonito, dokazati zakonitost izvora premoženja. Če tej osebi ne uspe zagotoviti verodostojne razlage glede zakonitega izvora zadevnega premoženja in če vsi dokazi osebi, ki vodi postopek, zagotavljajo podlago za domnevo, da je bilo premoženje najverjetneje pridobljeno s kaznivim dejanjem, se v skladu s členom 125(3) zakona o kazenskem postopku šteje za dokazano, da je bilo premoženje, s katerim so se izvajale dejavnosti pranja denarja, pridobljeno nezakonito.
- 20 Postopek, ki ne privede do izreka kazni ali obsodbe, ni povezan s „kakršn[o]koli kazensk[o] obtožb[o]“ v smislu člena 6(1) Konvencije. Vendar je treba odvzem premoženja, ki je bilo ob koncu postopka v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem razglašeno za premoženjsko korist, pridobljeno s kaznivim dejanjem, šteti za „zakon“ za nadzor uporabe premoženja v smislu člena 1 Dodatnega protokola h Konvenciji, zato se ta postopek nanaša tudi na določitev civilnih pravic in obveznosti osebe v smislu člena 6(1) Konvencije. Načelo enakosti orožij strank v postopku je sestavni del pojma „pošteno sojenje“, ki se v smislu pravičnega ravnotežja uporablja tako v civilnih kot v kazenskih zadevah. To načelo pomeni, da mora imeti vsaka stranka razumno možnost, da se sama zastopa, vključno s predložitvijo dokazov, pod pogoji, ki je v primerjavi z nasprotno stranko ne postavlja v bistveno slabši položaj.
- 21 Čeprav je res, da v skladu z latvijsko ureditvijo namen postopka v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem ni ugotoviti krivdo osebe, ni nič manj res, da je domneva nedolžnosti kršena ne le s konkretno izjavo o krivdi osebe, ampak tudi s presojo, ki omogoča ugotovitev krivde osebe za kaznivo dejanje.
- 22 Presoja morebitnega nezakonitega izvora premoženja je torej tesno povezana z vprašanjem, ali so se z zadevnim premoženjem izvajale transakcije za pranje denarja. Sklep, do katerega je prišla oseba, ki vodi postopek, ali sodišče, se bo verjetno štel za presojo glede krivde osebe v zvezi s storitvijo kaznivega dejanja. Posledično bi bilo mogoče ugotoviti, da sporne določbe osebi, povezani s premoženjem, nalagajo, da ovrže domnevo o tem, da je sodelovala pri dejavnostih pranja denarja. Tak položaj bi bil v nasprotju z načelom domneve nedolžnosti.
- 23 Zato obstajajo dvomi o tem, ali je v primeru, da sporne določbe spadajo na področje uporabe pravnih aktov Unije, nacionalna ureditev, ki v okviru postopka v

zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem določa domnevo pravnega dejstva glede nezakonitega izvora premoženja in breme dokazovanja zakonitosti izvora premoženja nalaga osebi, povezani s premoženjem, v skladu s pravico do učinkovitega sodnega varstva iz člena 47 Listine, načelom domneve nedolžnosti, določenim v členu 48 te listine, in jamstvi iz člena 8(1) Direktive 2014/42.

- 24 Predložitveno sodišče prav tako želi, da Sodišče odloči o vprašanju ohranitve pravnih učinkov spornih določb.
- 25 V skladu s členom 32(1) Satversmes tiesas likums (zakon o ustavnem sodišču) je sodba predložitvenega sodišča pravnomočna in izvršljiva od njene razglasitve. V skladu z odstavkom 3 tega člena se pravna določba, ki jo je predložitveno sodišče razglasilo za neskladno s hierarhično višjo pravno določbo, šteje za nično od dneva objave sodbe tega sodišča, razen če to odloči drugače. Vendar lahko predložitveno sodišče v skladu s členom 31, točka 11, zakona o ustavnem sodišču v svoji sodbi določi, kdaj bo izpodbijana določba, ki je bila razglašena za neskladno s hierarhično višjo pravno določbo, prenehala učinkovati. Za določitev konkretnega trenutka, v katerem sporna določba preneha veljati, predložitveno sodišče presodi tudi, ali obstajajo razlogi, iz katerih bi bilo treba sporno določbo razglasiti za nično z retroaktivnim učinkom. Pri odločanju, kdaj bodo sporne določbe prenehale učinkovati, je treba tehtati med načelom pravne varnosti na eni strani in temeljnimi pravicami določenih oseb na drugi.
- 26 Glede na te preudarke bi morale predložitveno sodišče, če bi menilo, da sporne določbe niso v skladu s členom 92, prvi in drugi stavek, ustave, Listine, Direktive 2014/42 in Okvirnega sklepa 2005/212, odločiti, od kdaj bodo te določbe prenehale učinkovati.
- 27 Kot je razsodilo Sodišče, se sme le izjemoma z uporabo splošnega načela pravne varnosti, ki je del pravnega reda Unije, omejiti možnost katere koli zainteresirane osebe, da bi se z namenom izpodbijanja pravnih razmerij, ki so nastala v dobri veri, sklicevala na določbo, ki jo je razložilo. Za določitev take omejitve morata biti izpolnjena dva bistvena pogoja, in sicer dobra vera zainteresiranih oseb in nevarnost resnih težav. Taka omejitev se lahko dovoli le v sami sodbi, s katero se odloči o zaproseni razlagi.
- 28 Predložitveno sodišče meni, da je v obravnavani zadevi treba upoštevati, da se odvzem nezakonito pridobljenega premoženja izvede zaradi varstva pomembnega javnega interesa in da je njegov namen varovanje načela pravne države.
- 29 Sporne določbe v sedANJI različici veljajo od 24. decembra 2019. Pravnih razmerij, na katera bi vplivala pravnomočna sodba predložitvenega sodišča, je veliko. Če se nezakonito pridobljeno premoženje odvzame v korist države, se ustrezna sredstva prenesejo v državni proračun. Sporne določbe so torej tesno povezane z državnim proračunom, retroaktivna razglasitev njihove ničnosti pa bi lahko negativno vplivala na stabilnost državnega proračuna in ogrozila pravno varnost.

- 30 Pravna stabilnost je bistvena sestavina načela pravne varnosti, ki zahteva ne le reguliran sodni postopek, temveč tudi njegov pravno trajen zaključek. Sporne določbe se štejejo za zakonite in jih državni organi uporabljajo v vseh postopkih v zvezi z nezakonito pridobljenim premoženjem.
- 31 Glede na navedeno je treba ugotoviti, ali je treba v primeru ugotovitve, da sporne določbe ne izpolnjujejo zahtev iz člena 92, prvi in drugi stavek, ustave, iz Listine, iz Direktive 2014/42 in iz Okvirnega sklepa 2005/212, načeli pravne varnosti in primarnosti prava Unije razlagati tako, da v skladu s tema načeloma, iz okoliščin obravnavane zadeve izhajajo preudarki, v skladu s katerimi bi se sporne določbe lahko uporabile in bi se lahko začasno ohranili njihovi pravni učinki do trenutka, ki bi ga Satversmes tiesa (ustavno sodišče) določilo v svoji odločbi in ko bi te izpodbijane določbe prenehale učinkovati.